

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัว สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัว และความต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวช เป็นการศึกษาเชิงสำรวจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ เก็บข้อมูล 120 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรด้วย t-test, F-test และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุ 41-60 ปี จบการศึกษาระดับปริญญา ส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท สถานภาพสมรสแล้ว จำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-4 คน ระยะเวลาการดูแลผู้ป่วยจิตเวช 1-5 ปี ส่วนใหญ่เป็นแม่ของผู้ป่วยจิตเวช ปัญหาของกลุ่มตัวอย่างด้านสังคมและเศรษฐกิจมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.81 รองลงมาด้านร่างกาย ค่าเฉลี่ย 3.80 ด้านอารมณ์จิตใจค่าเฉลี่ย 3.68 โดยรวมค่าเฉลี่ย 3.75 กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในระดับมากทุกด้าน ความต้องการได้รับการสนับสนุนของกลุ่มตัวอย่างด้านข้อมูลข่าวสารมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.59 ระดับมาก รองลงมาด้านการยอมรับและเห็นคุณค่าค่าเฉลี่ย 3.30 ระดับปานกลาง ด้านอารมณ์จิตใจค่าเฉลี่ย 3.25 ระดับปานกลาง ด้านสิ่งของการอำนวยความสะดวกค่าเฉลี่ย 3.06 ระดับปานกลาง โดยรวมค่าเฉลี่ย 3.28 กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง การศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูล พบว่า เพศกับความต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัวมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ $p < 0.05$ ส่วนปัญหาการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัวกับความต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ระดับนโยบายกรมสุขภาพจิตควรมีการเผยแพร่กระจายความรู้สุขภาพจิตและจิตเวชผ่านสื่อโทรทัศน์จัดเป็นรายการที่น่าสนใจ กรมสุขภาพจิตและหน่วยงานทางจิตเวชควรผลิตสื่อให้ความรู้แก่ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชอย่างต่อเนื่อง ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชควรได้เข้าถึงสื่อทุกราย ระดับปฏิบัติ บุคลากรทางจิตเวชควรตระหนักถึงปัญหาการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัวควบคู่ไปกับการรักษาอาการของผู้ป่วยจิตเวช การประสานเครือข่ายทางสังคมในชุมชนเมื่อจำหน่ายผู้ป่วยจิตเวชกลับบ้านเป็นสิ่งจำเป็นมาก บุคลากรทางจิตเวชควรจะต้องให้การยอมรับ เห็นคุณค่าของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัว ส่งเสริมให้ทุกคนในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มีความรักความผูกพันต่อผู้ป่วยจิตเวช และให้ผู้ดูแลได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน